

AKP'nin Suriye için 'B Planı' nedir?

BM Güvenlik Konseyi'ni Suriye meselesinde ve özellikle de mülteciler için düşünölen "tampon bölge" konusunda harekete geçiremeyen Dışışleri Bakanı Davutoğlu'nun yaşadığı büyük hayal kırıklığı açıklamalarına yansıyor. Dönem başkanı Fransa'nın daveti üzerine Konsey üyelerine geçen hafta Suriye konusunda acil müdahale ve yardım çağrısında bulunan Davutoğlu'nun bu girişimi, beklendiği gibi, hiçbir sonuç getirmeden havada kaldı. Davutoğlu'nun, daha sonra, "bu toplantının Suriye halkı için somut şeyler sunmasını bekliyordum ancak BM sistemi işlemiyor" diye sitem etmesi, duyduğu hayal kırıklığını göstermeye yetti. Bu sitemin satır aralarında elbette ki bir başarısızlık itirafı da yatıyor.

Türkiye bölgede yalnız kaldı

Bu başarısızlık ise Türkiye'ye "boyunun gerçek ölçüsünü" verecek niteliktedir. Zira "bölgesel oyuncu" olma sevdasını bırakın, "küresel düzeyde etkin olma" hayalleri içinde yaşayan AKP iktidarı, "küresel dostlarının" hiçbirinden Suriye konusunda istediği desteği alabilmiş değil.

Bu arada, bölgesel açıdan bakıldığında da Türkiye'nin yalnız kaldığı görülüyor. Gazetelerden okuduğumuz kadarıyla Davutoğlu New York'ta, "elimizden geleni yapıyoruz ancak durum şu an kapasitemizi aştı" diye şikâyet ederek, "Yakın zamanda mülteci akışıyla başa çıkamayacak duruma geleceğiz" diye konuşmuş.

Batılı müttefiklerimiz bir yana, AKP iktidarı Suriye rejimine karşı en yakın müttefikleri olan petrol zengini Suudi Arabistan ve Katar'dan bile mülteciler için şu ana kadar anlamlı düzeyde yardım ve destek alabilmiş değil. Bu ölkelerde, Ankara'nın istediği tampon bölge için gerekecek olan askeri varlığa katkıda bulunma konusunda da fazla heves sezilmiyor.

şu anda, tırmanan PKK terörünün yanı sıra, kamuoyumuzun gördüğu tek şey sınırimıza yığılan ve Türkiye'nin de kabul etmekte giderek zorlandığı mültecilerin sayısındaki sürekli artıştır. Davutoğlu da bundan dolayı, içine düştüğu çaresizliği yansıtırcasına, "BM sistemi" hakkında suçlayıcı ifadeler kullanıyor.

Ancak, Suriye'deki gelişmeleri gerçekçi bir açıdan öngöremeyen Davutoğlu, öyle anlaşıyor ki, "BM sistemini" de iyi kavrayamamış. Zira sadece Bosna, Ruanda ve Darfur örneklerine bakmak, BM sisteminin şu anda aslında nasıl alışılmış şekilde işlediğini anlamak için yeterli.

Rusya ve Çin BM'yi kilitledi

Özetle, BM sistemi iyi işleseydi, sadece son 20 yılda yaşanan soykırımların önceden engellenebilmesi gerekirdi. Oysa bu olmadı. Sonuçta ortada şöyle bir gerçek var: BM, kendi tüzel kişiliği olan ve tek başına iradesini kullanma yetkisi bulunan bir örgüt değil.

BM Genel Sekreteri ise yetkileri tümüyle Güvenlik Konseyi daimi üyeleri tarafından belirlenen bir memurdan başka bir şey değil. Başka bir deyişle "BM sistemi" başarısız ise bu kendi yapısından değil üyelerinin tutumundan kaynaklanıyor.

Güvenlik Konseyi üyelerinin davranış biçimini belirleyen ise,

uluslararası ilişkilerin diğer değişmez kuralı olan, “ulusal çıkardır.” Şu anda Güvenlik Konseyi’nin daimi üyeleri Rusya ve Çin, BM’yi Suriye konusunda kendi çıkarları uğruna kilitlemiş bulunuyorlar.

Fakat sanılmasın ki bu ülkeler olmasaydı, Suriye konusunda Türkiye’nin yanında görünen ABD, İngiltere ve Fransa hemen, örneğin, Suriye topraklarında bir tampon bölgenin kurulmasına yeşil ışık yakacaklardı. Davutoğlu’nun geçen hafta New York’ta içine düştüğü yalnızlık bu açıdan da gerçek durumu ortaya koydu.

‘Don Kişotluğun’ sınırı yok

Ankara istediği kadar yırtınsın, sonuçta Suriye konusunda ne Doğu’yu, ne de Batı’yı harekete geçirebilmiş değil. Fakat Suriye krizi bu arada büyüyor ve büyüdükçe de olumsuzlukları Türkiye’ye katlanarak yansıyor.

Peki, böylece hem küresel, hem bölgesel etkinliğinin gerçek sınırlarını hiç de arzulamadığı bir şekilde öğrenen AKP iktidarının bu durumda bir “B Planı” var mı acaba? Varsa nedir bu?

Gelişmelere bakan herkes bunu merak ediyor.

Merak ettikçe de endişeleniyor, zira Suriye konusunda “A Planı” boşa çıkan Ankara’nın, başkalarından medet ummak dışında, bir “B Planı”nın olmadığı anlaşılıyor. Bu durumda, büyük iddialara bir türlü doyamayan Başbakan Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Davutoğlu, BM sistemini arzularına göre değiştirmeye çalışabilirler tabii.

Olabilir, niçin olmasın? “Don Kişotluğun” bir sınırı yok ki.